

Ємець Н. О.

Київський національний лінгвістичний університет

**СОЦІО-КУЛЬТУРНА ДЕТЕРМІНАНТА Я-ЦЕНТРИЧНОСТІ ПОЕЗІЇ
ЛУЇЗИ ГЛІК**

У статті запропоновано аналіз егоцентричності поетичних текстів американської авторки Луїзи Глік у соціокультурному ракурсі. Концепцію егоцентричності визначено у термінах спрямованості на себе, де Я стає точкою відліку подальших пошуків поетики авторки з огляду на структурну та образну будову поетичних текстів. Соціо-культурний компонент розглядається як важлива детермінанта становлення поетики автора. Категорія я-центричності текстів у лінгвістичній площині окреслена метафоричними конструкціями зі словами егоцентриками (Я, ТУТ, ЗАРАЗ). Такі мовні тригери закріплюють контексти поетичних текстів у площині самореферентності автора й у подальшому аналізуються з точки зору їх структурних і образних характеристик. З'ясовано, що структурна організація поетичних текстів авторки є доволі нестабільною: зміна віршованих розмірів та будови строфи створюють атмосферу невизначеності та хаосу, що у свою чергу впливає і на образність творів. В аналізі метафорики у площині самореферентності окреслено домінуючі тематичні лінії поезії Луїзи Глік. Такими визначено тематичні лінії кохання, боротьби та самопізнання. Зазначений тематичний фокус можна вважати соціо-культурно детермінованим: у біографії авторки віднаходимо життєві події, які пояснюють тематичну спрямованість текстів. Загальний Я-ракурс поезії Луїзи Глік визначено у термінах спрямованості на себе, що підтримує гіпотезу про важливість впливу соціо-культурного чинника. Перспективу подальших досліджень у річищі егоцентричності можна розглядати у можливості застосування розробленого алгоритму для більшого корпусу як поетичних, так і прозових текстів. Цікавими видаються також різноаспектні дослідження егоцентричності, як, наприклад, у зіставному та гендерному фокусі.

Ключові слова: американська жіноча поезія, егоцентричність, концептологія, поетика, поетична картина світу, самореферентність.

Постановка проблеми. Поетичні твори – це особливий світ, у якому розуміння дійсності проєктується крізь призму творчої егоцентричності автора. Поезія як відображення особливого виду художнього мислення акумулює думки, почуття, переживання, що відбиваються у тексті на структурному та образному рівнях.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання саморефлексії піднімається ще у творах Аристотеля [1] і надалі широко досліджується у межах пануючих наукових парадигм. Завдяки високому рівню суб'єктивності поетичних творів питання рефлексії і саморефлексії як виявів егоцентричності завжди привертало увагу науковців. Феномен авторської присутності широко досліджується з різних позицій – філософської, психологічної, лінгвістичної, літературознавчої.

Під егоцентричністю розуміємо проєкцію, яка за точку відліку має власне Я і стає магістральною детермінантою еволюції особистості у всій повноті її духовного, фізичного та соціального розвитку [5, с. 74]. У поетичних творах така его-

центричність знаходить своє вираження крізь опозицію автор – читач, яка стає єдиною площиною самореферентності твору. Егоцентричність – це не лише вияв Я автора, це – загальне Я поезії, що народжується у взаємодії автора і читача, який стає частиною твору.

Постановка завдання. Актуальність роботи визначена спрямуванням сучасних розвідок на вивчення поетики загалом і її власне авторської компоненти зокрема. Дослідження у соціо-культурному річищі дає підстави окреслити вплив екстралінгвістичного фактору на формування категорії егоцентричності задля виявлення особливостей поетики митця. Актуальними також постають питання інтеграції методологічних стратегій сучасних наукових студій з урахуванням світоглядних зрушень у межах панівної парадигми.

Дослідження егоцентричності поезії Луїзи Глік має на меті окреслити площину самореферентності творів задля виявлення їх особливостей на структурному та образному рівнях з урахуванням

соціо-культурного чинника. Досягнення поставленої мети передбачає розв'язання таких завдань:

- окреслити філософські, психологічні та літературознавчі аспекти егоцентричності;
- розробити комплексну методику дослідження втілення егоцентричності у поетичних творах;
- провести аналіз вияву егоцентричності у творах Л. Глік у соціо-культурному руслі.

Методи дослідження зумовлені метою та завданням роботи і ґрунтуються на комплексному міждисциплінарному підході до вивчення егоцентричності поетичних текстів як складного індивідуального та соціо-культурного явища. На основі лінгво-стилістичного аналізу виокремлюємо его-марковані тропи як індикатор самореферентної площини твору. Біографічний метод залуцаємо для виявлення впливу соціо-культурного фактору на формування поезики авторки. Методи індукції та дедукції використовуємо як допоміжні для узагальнення результатів дослідження.

Виклад основного матеріалу. Концепція егоцентричності є міждисциплінарною категорією і досліджується з різних ракурсів відповідно до завдань певної науки в межах сучасної парадигми. Відповідно, спостерігаємо зміни на шляху від природної людини античності до раціональної особистості сучасності. Психологічні студії пропонують свій погляд на питання особистості: від теорії Фрейда, крізь трансформаційні теорії послідовників, соціальну і гуманістичну психологію змінюються погляди і на психологічне тлумачення самореферентності [12; 14; 16].

Літературознавча та лінгвістична концепції особистості стають об'єктом багатьох розвідок завдяки антропоцентричному фокусу сучасних досліджень, що значно розширює і поглиблює поняття загальнофілософської категорії самореферентності [32; 10; 13].

Категорія егоцентричності є фундаментальною для філософських концепцій особистості, де суб'єкт є первинним активним чинником систематизації духовних здібностей [9, с. 13]. Зазначена категорія постає єдністю усвідомленого кожною людиною свого власного існування. У філософії термін «егоцентричність» уживається на позначення суб'єктивності у єдності всіх виявів її актуального та потенційного існування. Е. Гуссерль вживає зазначений термін на позначення «чистої» сфери свідомості – трансцендентальної суб'єктивності. Сучасний філософський погляд на егоцентричність трактує її як центр духовної особистості в її діяльнісному підході до світу

і себе. Егоцентричність – це здатність до багатосторонньої ініціативи та впливу на оточення.

Звернення до психологічних витоків егоцентричності забезпечує більш глибоке розуміння еволюційних процесів особистості. У психології поняття егоцентричності вживається на позначення раціональних функцій персональності – компонента особистості, безпосередньо пов'язаного із зовнішнім світом і його вимогами. Егоцентричність лежить в основі здатності людини до міркування, сприйняття і співвіднесення інстинктивних імпульсів із процесами свідомості [17, с. 99].

Самореферентність особистості виявляється в її думках, діях і почуттях, які тісно пов'язані зі структурою ролей, норм, правил і цінностей. Від народження дитини в ході її соціальної взаємодії з оточуючим світом закладається і еволюціонує імпліцитне ЕГО [17, с. 102]. Відповідно, саме соціальний аспект стає основною рушійною силою розвитку особистості від усвідомлення своєї ролі в діалозі до усвідомлення власного Я. На основі таких пізнавальних процесів вибудовується Я-концепція – система самореферентних смислів і уявлень про «мене», зумовлених соціальною і культурною взаємодією. Така взаємодія породжує загальний сенс ідентичності, в якому об'єднання Я – суб'єкта і Я – об'єкта створює загальну картину знання про себе як об'єкт.

Загальнофілософське та психологічне тлумачення егоцентричності побудовані навколо концепції реального Я, яке є центром сутності особистості. Літературознавчі дослідження із залученням герменевтичного та біографічного методів досліджують концепцію особистості з позиції присутності автора у тексті [8; 10].

Людина є центром будь-якого художнього твору як автор-оповідач і як об'єкт естетичного пізнання. Таким чином, текст стає продуктом мовленнєво-мисленнєвої діяльності, спрямованим на пізнання світу. Авторська свідомість акцентує на важливих подіях шляхом використання мовного інструментарію. Таким чином, митець створює неповторну модель світу, що формується навколо центральної позиції автора [15; 18].

Егоцентричність поетичних творів висуває особливі вимоги до визначення її меж, адже кожен поетичний твір є виявом особистості митця. Як зауважує А. В. Островська, «автор-творець безпосередньо не входить до твору, але проявляється в ньому у вигляді суб'єктивних форм вияву авторської свідомості» [10, с. 53]. Акцент на виявленні переводить дослідника у мовну канву тексту, де

саме лінгвістичні текстові маркери спрямовують читача до площини егоцентричності.

Простір егоцентричності поетичних творів у текстовій канві вербального рівня обмежується контекстами, які у своєму складі містять показники егоцентричності. Задля об'єктивності розвідки, такими показниками пропонуємо вважати слова-егоцентрики як мовний індикатор я-орієнтації в тексті [6, с.14].

Егоцентричними вважаються слова, орієнтовані на мовця, а саме: «Я» – той, хто перебуває «ТУТ» і «ЗАРАЗ» [6, с.14]. Окрім займенника першої особи однини подібними характеристиками наділено і займенник «ТИ» як опозиційний до «Я». Отже, «ТИ» не може існувати без «Я», адже «Я» звертається саме до нього. На противагу цим займенникам виступають займенники третьої особи – вони існують в іншому просторі і не вступають у пряму опозицію до «Я», а отже є позбавленими характеристик егоцентричності. Так, наприклад, рядки «*I asked for much; I received much*» (LG) завдяки використанню займенника першої особи однини «І» вважаємо площиною вияву егоцентричності.

Віршовані тексти є особливими за своєю структурною організацією мовного матеріалу, створюючи окремий підвид художньої картини світу – поетичну [7]. Поетичні тексти, а особливо ліричні, є виявом особистісних переживань митця. Так, крізь різноманітні образи – природи, почуттів, подій – передаються переживання та сподівання митця, які є відображенням власного Я.

Егоцентричність поетичного тексту формується на перетині двох площин – автора та читача. Таким чином, егоцентричним поетичний текст можна вважати лише тоді, коли площина егоцентричності автора накладається на площину читача, який стає частиною твору. Читач, у такому випадку, стає співтворцем твору. Таку двовекторну егоцентричність Ю.В. Казарін визначає як систему смислів, образів і уявлень, сформованих в уяві автора і читача [7, с. 67]. Крізь поетичні твори виринає не лише автор, а і читач, який завдяки своїм здатностям інтерпретувати твір вибудовує своє власне «Я».

Те, як людина відчуває себе у світі, з чим асоціює і як себе виявляє залежить від соціальних, політичних та культурних факторів. Митці художнього слова, відповідно, говорять голосом, народженим у певних соціо-культурних умовах, які є важливим фактором їх формування.

Впродовж свого життя Луїза боролася з «внутрішнім» ворогом: у підлітковому віці у неї роз-

винулася «нервова анорексія», через що дівчина мусила призупинити навчання. Коледж Луїза так і не закінчила, але відвідувала семінари та майстер-класи для нетрадиційних студентів. Поезія стала її порятунком, вилікувавши психологічні рани дитинства. Глік наразі має численні нагороди та стипендії за свою роботи, у 2020 році вона стала володаркою Нобелівської премії у галузі літератури.

Луїза Глік є яскравою представницею традицій модернізму: вільна у формі і змісті, вона експериментує з розміром. Так, нерідко помічаємо вільну структуру текстів, де розмір змінюється впродовж одного твору: «*You die when your spirit dies. / ... / Soon the spirit will give up – / All the chairs in the world won't help you*» (LG). У наведеному прикладі спостерігаємо чергування дво- та тристопного розміру в межах одного твору. Така формальна організація є типовою для представниць американської жіночої поезії. На своєму шляху американська поезія зазнала суттєвих змін: у її витоків стояла А. Бредстріт, типова представниця «колоніальної» поезії, яка наслідувала Британську поетичну традицію [5, с. 75]. Експериментувати з формою починає Емілі Дікінсон, її підхоплюють представниці «сповідальної» поезії (А. Секстон та С. Плат) [3]. У текстах модерністок та пост-модерністок спостерігаємо численні експерименти з формою. Саме в цей час важливим стає і «голос меншин» (латиноамериканська, африканська традиція), які додають нових форм та яскравого звучання. Таким чином, можемо припустити, що соціо-культурний аспект є важливим для формальної організації поетичних текстів.

У текстах Луїзи Глік відзначаємо «хаотичність» тематичних ліній, які закріплені неоднорідною формальною структурою тексту. Так, єдину ідею часто доволі складно визначити: зміни фокусів впливають і на образність твору. Наприклад: «*I asked for much; I received much. / I asked for much; I received little, I received / next to nothing*» (LG). Перші рядки вірша створюють егоцентричний ракурс, відразу спрямовуючи сприйняття у площину «Я». Авторка залучає читача у світ свого «Я», у якому і читач сприймає цей текст як звернений на себе. Фінальні рядки змінюють ракурс у площину «інший», де «Я» протиставляється «Він». «... *he was a fool, thinking / it could be controlled. He should have said / I have nothing, I am at your mercy*» (LG). Відзначаємо і різницю у структурно-метричній організації перших і останніх рядків – від чіткого ямбу на початку до змішаного в останній строфі. Щобільше, варто

наголосити і на організації строфічної побудови: у текстах авторки спостерігаємо неоднорідність, де всі строфи є різними за кількістю рядків. Така структурна організація поетичних текстів дає змогу охарактеризувати фокус егоцентричності Луїзі Глік як змінний.

Образна площина егоцентричності – це втілення уявлення про себе у поетичних текстах крізь метафоричні конструкції, що у своїй структурі мають маркери егоцентричності. Площина егоцентричності поетичних текстів Л. Глік охоплює теми кохання, життя, боротьби та самопізнання. Така «Я»-позиція авторки є зрозумілою: якщо теми кохання і життя є вічними для творчості, то фокус егоцентричності у площині боротьби та самопізнання несуть соціо-культурний відбиток.

Розглянемо егоцентричні рядки з поетичного твору американської авторки: «*O wrong, wrong – it was my nature. // I was hard-hearted, remote. // I was selfish, rigid to the point of tyranny*» (LG). Виділені займенники першої особи однини спрямовують читача у площину самопізнання митця: так, у цих рядках утілено пошуки авторки самої себе з позиції самоаналізу. Глік визнає, що вона була «егоїстичною» та «тиранічною». Займенник «Я» у сильній (початковій) позиції у структурі речення підкреслює загальний фокус егоцентричності рядків. Однорідність структури речення, а саме однорідність присудка («*I was hard-hearted, remote. // I was selfish, rigid to the point of tyranny*») надають строфі енергії звучання завдяки нарощенню смислів у межах однієї структури. Стилїстично важливим є і перше речення («*O wrong, wrong – it was my nature*»): непрямий порядок слів підкреслює позицію авторки, наголошуючи на тому, що вона «була неправа». Важливим для Глік є самоаналіз і визнання своїх помилок, що авторка й утілює у зазначених вище рядках.

Така концептуалізація егоцентричності є доволі типовою для представниць американської жіночої поезії модернізму і пост-модернізму [3; 4]. Занурення у власне «Я» у спробі віднайти рішення на найважливіші питання життя, проаналізувати свої помилки та визначати шляхи самовдосконалення акцентують активну позицію у пошуках власного «Я».

У поезії «*My memory*» віднаходимо егоцентричність на перетині тематичних площин «кохання» і «самопізнання»:

*Long ago, I was wounded. I lived
to revenge myself
against my father, not
for what he was--
for what I was: from the beginning of time,*

*in childhood, I thought
that pain meant
I was not loved.
It meant I love* (LG).

Кожен рядок поетичного твору «*My memory*» несе відбиток авторки: займенники першої особи однини спрямовують читача у площину егоцентричності. Самоаналіз занурення у своє минуле перетинається з лінією кохання. Дитинство вирінає болючою темою, адже спогади про батька закарбувалися почуттями «нелюбові». Однак, крізь самопізнання авторка сягає власного розуміння кохання, що можна узагальнити такими рядками: «*I thought // that pain meant // I was not loved. // It meant I loved*» (LG). «Любити» для авторки означає «відчувати біль»: тема складного дитинства є провідною у творчості авторки, і життєві негаразди, включаючи психологічні проблеми, Луїза несе крізь усе своє життя.

На підтвердження цього наведемо такі рядки: «*Long ago, I was wounded. // I lived to revenge myself against my father*» (LG). Тема кохання тісно вплетена у тему життя. Лексичні одиниці «поранена» та «реванш» метафорично зображують життя у термінах війни та боротьби, наголошуючи на вічному протистоянні доброго та лихого.

Узагальнюючи образний простір поезії Луїзі Глік, варто наголосити, що власне «Я» авторки, незалежно від загальної тематики поетичного тексту, спрямоване на себе. Це означає, що авторка є центром не лише свого всесвіту, а життя у цілому. Така егоцентричність притаманна західному суспільству, в якому індивідуалізм є орієнтиром розвитку кожної особистості.

Метафорика простору егоцентричності вибудовується на образах війни, протистояння та боротьби. Такий загальний «темний» спектр образності надає поезії Луїзі Глік депресивного забарвлення. Витоки цих творчих пошуків знаходимо у біографії поетки: складні відносини з батьком, напружені стосунки з однолітками, схильність до депресивних станів супроводжували Луїзу все життя («*It is terrible to survive as consciousness buried in the dark earth*»).

Однак, ретельний самоаналіз та самовдосконалення допомогли Луїзі подолати складний етап життя. Композиційно поетичні тексти авторки часто будуються на антитезі, де крізь біди та негоди (початок твору) авторка сягає розуміння себе, ситуації, і, як результат, досягає щастя та просвітлення:

*Long ago, I was wounded. I lived
to revenge myself*

*against my father, not
for what he was--
for what I was...*

...

*I tell you I could speak again: whatever
returns from oblivion returns
to find a voice:*

*from the center of my life came
a great fountain, deep blue
shadows on azure seawater.* (Extract from «Nar-
pininess», LG)

У першій строфі авторка згадує своє «болюче» дитинство, в якому кохання (або його відсутність) спричиняло «рани» («wounded»), тілесні та душевні. Остання рядки лунають прозрінням та очищенням від болю та страждань: не випадково авторка використовує образ води («*deep blue shadows on azure seawaters*») на знак переродження та просвітлення. Вода, як відомо, є символом чистоти: не випадково дитину під час хрещення занурюють у воду, яка, очищуючи, веде її до нового життя. Однак, звернемо увагу на слово «*shadow*» («тінь»), яке авторка вживає в останньому рядку: припускаємо, що, незважаючи на прагнення бути щасливою та вільною, Луїза відчуває загрозу та розуміє небезпеку.

Висновки і пропозиції. Дослідження поезики у ракурсі егоцентричності з проєкцією кризь соціо-культурну складову уможлиблюють

розгляд поетичних текстів у площині самореферентності. Такий підхід до прочитання та тлумачення текстів створює спільний Я-всесвіт, переломлений кризь концептуальну картину світу автора і читача. Площина самореферентності на текстовому рівні зафіксована структурно та образно. Структурно будова поетичних текстів Луїзи Глік є хаотичною і несталою, що може свідчити як про традиційні тенденції віршоскладання представниць американського пост-модернізму, так і про власне світовідчуття. Спрямованість текстів авторки можна охарактеризувати не лише у термінах направленості на себе, але і як загальне світосприйняття та світобудову навколо власної особистості. «Я» поетки є центральним у зображенні соціальних та політичних процесів: авторка не споглядає, а є активним учасником як власного, так і суспільного життя. Образна площина егоцентричності поезії Луїзи Глік наповнена метафорами кохання, боротьби та самопізнання, які окреслюють основні життєві орієнтири авторки.

Перспективою подальших досліджень вважаємо можливість застосування розробленого алгоритму визначення егоцентричності до більш широкого спектру текстів. Цікавими також видаються дослідження у зіставному та гендерному аспектах. У цілому, пошуки у річищі егоцентричності сприятимуть більш глибокому аналізу поетичних текстів у всіх їх багат шаровості та різнобарвності.

Список літератури:

1. Аристотель. Этика. Политика. Риторика. Поэтика. Категории. Минск : Литература, 1998. 1388 с.
2. Белехова Л.І. *Різномасштабне дослідження поетичного мовлення* : збірник наукових праць / відп. ред. Я.М. Просяннікова. Херсон : Айлант, 2018. 180 с.
3. Денисова Т.Н. *Історія американської літератури ХХ століття*. Київ : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2012. 487 с.
4. Еліот Т.С. *Музика поезії* / пер. с англ. М. Рябчука, О. Лишеги / Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / за ред. М.О. Зубрицької. 2-е вид. Львів : Літопис, 2001. С. 95–106.
5. Смець Н.О. Порівняльний аналіз концептуального простору ЕГО тематичної лінії *божественного* у творах А. Бредстріт та Д. Левертов. *Закарпатські філологічні студії Ужгородського національного Університету. Серія «Філологічна»*. 2020. Вип. 13. Том 2. С. 73–78.
6. Иоселевич Н.В. Субъективация как процесс развития эго-категории в русском языке. *Вестник МГОУ. Серия «Русская Филология»*. 2012. Вып. 1. С. 13–17.
7. Казарин Ю.В. *Поэтический текст как система* : монография. Екатеринбург : Издательство Уральского университета, 1999. 260 с.
8. Маслова Ж.Н. *Когнитивная концепция поэтической картины мира* : монография. Москва : Флинта, 2012. 420 с.
9. Мид Дж. Г. *Разум, Я и Общество*. Москва, 1934. 367 с.
10. Островська А.В. *Форми вираження авторської свідомості в творчості письменників нової генерації к. ХІХ – п. ХХ ст. (на матеріалі малої прози В. Стефаніка, О. Кобилянської, М. Коцюбинського)* : дис. ... канд. філол. наук : 10.01.01. Донецьк : ДНУ, 1999. 205 с.
11. Рапай К. *Культурный код. Альпина паблишер*, 2019. 236 с.
12. Рассел Б. *Человеческое познание. Его сферы и границы*. Москва, 1957. 560 с.

13. Редька І.А. Синестезійна образність поетичного тексту : лінгвокогнітивний аспект (на матеріалі американської жіночої поезії кінця ХІХ – початку ХХІ століття) : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04. Київ, 2009. 23с.
14. Роджерс К.Р. Взгляд на психотерапию. Становление человека. Москва : Издательская группа «Прогресс», «Универс», 1994. 480 с.
15. Тарасова И.А. Когнитивная поэтика: предмет, терминология, методы : монография. Саратов : Научная книга, 2016. 222 с.
16. Фрейд, З. Основные психологические теории в психоанализе / пер. М.В. Вульф, А.А. Спектор. Москва : АСТ, 2006. 400 с.
17. Юнг К.Г. Об архетипах коллективного бессознательного / пер. с нем. В.В. Зеленского / Архетип и символ. Москва : Ренессанс, 1991. С. 95–128.
18. Steen Gerard J., et al. A method for Linguistic Metaphor Identification. *Converging Evidence in Language and Communication Research*. Vol. 14. Amsterdam, Philadelphia : John Benjamins Publishing Company, 2011. 238 p.

Джерела ілюстративного матеріалу:

LG – Louise Gluck. Poetry. URL: <https://www.poetryfoundation.org/poets/louise-gluck> (дата звернення: 10.10.2021)

Yemets N. O. SOCIO-CULTURAL I-CENTRICITY DETERMINANT IN LOUISE GLUCK POETRY

The article presents the egocentricity analysis of the American poet Louise Gluck texts in socio-cultural perspective. Egocentricity is defined in terms of self-projection where I serves as the starting point of further investigations of author's poetics regarding the poetic texts structure and imagery. Socio-cultural component is viewed as an important determinant in author's poetics. I-centricity category of texts in the linguistic plane is limited to the metaphoric constructions with egocentric words (I, HERE, NOW). These linguistic triggers fix the poetic texts contexts in the author's egocentricity plane that serves the ground for their further analysis of structural and imagery characteristics. Conclusions drawn state that Louise Gluck's poetic texts structural layout tends to be rather chaotic: deviations in rhythmic patterns and stanza structure create the atmosphere of chaos and ambiguity that, in their turn, determine the text imagery as well. I-centered metaphoric contexts of Louise Gluck's poetry thematically uncovers the topics of love, struggle and self-reflection. This thematic focus can be considered socially determined: biographical facts prove the relevance of such topicality of the poetic texts. The general I-angle of poetry is defined as projection to I that as well supports the idea of socio-cultural influence. The perspective of further investigations in the egocentricity perspective lies in the possibility of the developed algorithm implementation not only in the poetic but in prosaic texts analysis as well. Different multi-aspect investigations of egocentricity, such as contrastive or gender analysis, present the scientific interest as well.

Key words: American female poetry, egocentricity, conceptual studies, poetics, poetic picture of the world, I-centricity.